

Prawo cywilne pytania testowe

1. Zgodnie z art. 17 k.c., do dokonania jakiej czynności prawnej osoba z ograniczoną zdolnością do czynności prawnych (np. małoletni, który ukończył 13 lat) potrzebuje zgody swojego przedstawiciela ustawowego?

- A. Zawarcie umowy, która powoduje zaciągnięcie zobowiązania lub rozporządzenie prawem (czynność zobowiązująca lub rozporządzająca).
- B. Nabycie praw w drodze dziedziczenia.
- C. Przyjęcie darowizny, która nie obciąża jej obowiązkami.
- D. Czynności prawne dotyczące drobnych bieżących spraw życia codziennego.

2. Jaki jest minimalny okres nieprzerwanego posiadania samoistnego nieruchomości, wymagany do nabycia jej własności przez zasiedzenie, jeśli posiadacz jest w złej wierze, zgodnie z art. 172 § 2 k.c.?

- A. 20 lat.
- B. 30 lat.
- C. 10 lat.
- D. 25 lat.

3. Zgodnie z art. 155 § 1 k.c., kiedy następuje przeniesienie własności rzeczy oznaczonych co do tożsamości (indywidualnie oznaczonych, np. konkretny obraz)?

- A. Z chwilą wpisu do księgi wieczystej.
- B. Własność przechodzi na nabywcę dopiero po zapłacie całej ceny.
- C. Z chwilą wydania rzeczy nabywcy.
- D. Z chwilą zawarcia umowy przenoszącej własność, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo strony postanowiły inaczej.

4. Kto może żądać uznania spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia (art. 929 k.c.):

- A. spadkobiercy dziedziczący wraz z spadkobiercą niegodnym,
- B. spadkobiercy dziedziczący w przypadku uznania spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia,
- C. osoba, która nie jest spadkobiercą, o ile ma w tym interes.
- D. wszystkie powyższe.

5. Jaka jest minimalna wysokość zachowku dla zstępnych, małżonka oraz rodziców spadkodawcy, którzy byliby powołani do dziedziczenia z ustawy, zgodnie z art. 991 § 1 k.c.?

- A. Połowa (1/2) wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym.
- B. Jedna trzecia (1/3) wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym.

C. Całość (1/1) wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym.

D. Dwie trzecie (2/3) wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym.

6. Jaka jest minimalna granica wieku dla kobiety, aby mogła zawrzeć związek małżeński, zgodnie z art. 10 § 1 k.r.o.?

A. Piętnaście lat, jeśli oczekuje dziecka.

B. Osiemnaście lat.

C. Szesnaście lat, pod warunkiem uzyskania zgody sądu opiekuńczego.

D. Siedemnaście lat, pod warunkiem uzyskania zgody rodziców.

7. Zgodnie z art. 97 k.r.o., jeśli konieczne jest rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka w przypadku braku porozumienia między rodzicami:

A. sąd orzeknie o władzy rodzicielskiej przekazując ją jednemu rodzicowi, kierując się dobrem dziecka,

B. sąd skieruje rodziców na obowiązkowe mediacje, a po ich bezskuteczności, umorzy postępowanie,

C. sąd opiekuńczy powierzy podjęcie decyzji jednemu z rodziców,

D. sąd sam rozstrzygnie o istotnych sprawach dziecka.

8. Zgodnie z art. 129 k.r.o., w jakiej kolejności uprawniony, może dochodzić alimentów od swoich krewnych?

A. Od rodzeństwa, a następnie od zstępnych i dalej wstępnych.

B. Od wstępnych, a następnie od zstępnych i dalej rodzeństwa.

C. Od zstępnych, a następnie od wstępnych i dalej rodzeństwa.

D. Od wstępnych, zstępnych i rodzeństwa jednocześnie, w zależności do ich możliwości majątkowych.

9. Zgodnie z art. 133 § 3 k.r.o., kiedy rodzice mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletniego dziecka?

A. Jeśli uprawniony nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

B. Jeśli uprawniony posiada własny majątek.

C. Jeśli uprawniony posiada własne dochody.

D. Jeśli rodzice posiadają inne dzieci, które również wymagają alimentacji.

Postępowanie cywilne

1. Zgodnie z art. 20 k.p.c. odsetki:

- A. są wliczane do wartości przedmiotu sporu,
- B. nie są wliczane do wartości przedmiotu sporu,
- C. nie są wliczane do wartości przedmiotu sporu jeśli są dochodzone obok roszczenia głównego,
- D. nie są wliczane do wartości przedmiotu sporu jeśli nie są zsumowane i oznaczone jako odrębna od należności głównej kwota.

2. Właściwość miejscowa w sprawach o alimenty:

- A. ma charakter właściwości przemiennej (sąd miejsca zamieszkania osoby uprawnionej lub ostatniego miejsca wspólnego zamieszkania),
- B. ma charakter właściwości przemiennej (sąd miejsca zamieszkania pozwanego lub osoby uprawnionej),
- C. ma charakter właściwości wyłącznej (sąd miejsca zamieszkania pozwanego),
- D. ma charakter właściwości wyłącznej (sąd miejsca zamieszkania osoby uprawnionej).

3. W zakresie czynności przewodniczącego zarządzenia może wydawać asystent sędziego, z wyjątkiem:

- A. zarządzeń organizujących postępowanie dowodowe,
- B. zarządzeń oznaczających porządek składania pism przygotowawczych i terminów, w których pisma należy złożyć,
- C. zarządzeń związanych z organizacją rozprawy,
- D. zarządzenia o zwrocie pisma procesowego, w tym pozwu.

4. Jeżeli przewodniczący zobowiązał stronę do doręczenia pisma procesowego za pośrednictwem komornika sądowego (art. 139[1] par 1 k.p.c.):

- A. po upływie 2 miesięcy sąd zawiesi postępowanie o ile strona nie złoży do akt potwierdzenia doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwróci korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie,
- B. po upływie 6 miesięcy sąd umorzy postępowanie o ile strona nie złoży do akt potwierdzenia doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwróci korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie,
- C. po upływie 2 miesięcy sąd ustanowi kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu strony o ile strona nie złoży do akt potwierdzenia doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwróci korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie,
- D. po upływie 6 miesięcy wyda zastrzeżony wyrok zaoczny o ile strona nie złoży do akt potwierdzenia doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo

zwróci korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie.

5. We wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana oznaczyć:

- A. okoliczności na jakie dowód jest powoływany,
- B. miejsce i czas przeprowadzenia dowodu,
- C. dowód w sposób umożliwiający przeprowadzenie go oraz wyszczególnić fakty, które mają zostać wykazane tym dowodem,
- D. dowód w sposób umożliwiający przeprowadzenie go, wyszczególnić fakty, które mają zostać wykazane tym dowodem oraz miejsce i czas przeprowadzenia dowodu.

6. Wyrok zaoczny może zostać wydany:

- A. na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew,
- B. na rozprawie, gdy pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew i nie stawił się na rozprawę, gdyż żądał jej przeprowadzenia bez jego obecności.
- C. na posiedzeniu niejawnym, jeśli pozwany uznał powództwo a uznanie to nie budzi wątpliwości sądu.
- D. na rozprawie jeśli pomimo stawienia się na rozprawę pozwanego ten nie chce wdać się w spór, co do istoty sprawy.

7. W jakich sprawach z zakresu prawa rodzinnego należy doręczać prokuratorowi odpis pozwu i zawiadamiać go o terminach rozpraw?

- A. W sprawach o zaprzeczeniu pochodzenia dziecka.
- B. W sprawach o ustaleniu bezskuteczności uznania ojcostwa.
- C. W sprawach o rozwiązanie przysposobienia.
- D. We wszystkich ww. sprawach.

8. Sąd opiekuńczy:

- A. jest związany swoimi orzeczeniami od chwili ogłoszenia lub podpisania sentencji,
- B. nie jest związany swoimi orzeczeniami tylko do czasu ich prawomocności,
- C. nie jest związany swoimi postanowieniami, jeżeli wymaga tego dobro osoby, której postępowanie dotyczy,
- D. nie jest związany swoimi orzeczeniami nawet prawomocnymi.

9. Rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka, co do których brak porozumienia pomiędzy rodzicami, może nastąpić:

- A. dopiero po umożliwieniu rodzicom złożenia oświadczeń, chyba że wysłuchanie ich byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami,
- B. dopiero po wysłuchaniu dziecka,
- C. dopiero po wysłuchaniu rodziców i dziecka,

D. dopiero po wysłuchaniu rodziców, dziecka oraz osób bliskich dziecka jeżeli posiadają wiedzę na temat sytuacji dziecka.

DZIAŁ II

Skutki niewykonania zobowiązań

Art. 471. [Odpowiedzialność ex contractu]

Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Art. 472. [Odpowiedzialność dłużnika]

Jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

Art. 473. [Umowne modyfikacje odpowiedzialności]

§ 1. Dłużnik może przez umowę przyjąć odpowiedzialność za niewykonanie lub za nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu oznaczonych okoliczności, za które na mocy ustawy odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Nieważne jest zastrzeżenie, iż dłużnik nie będzie odpowiedzialny za szkodę, którą może wyrządzić wierzycielowi umyślnie.

Art. 474. [Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka za działania i zaniechania osób trzecich]

Dłużnik odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. Przepis powyższy stosuje się także w wypadku, gdy zobowiązanie wykonywa przedstawiciel ustawowy dłużnika.

Art. 475. [Następcza niemożliwość świadczenia]

§ 1. Jeżeli świadczenie stało się niemożliwe skutkiem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, zobowiązanie wygasa.

§ 2. Jeżeli rzecz będąca przedmiotem świadczenia została zbyta, utracona lub uszkodzona, dłużnik obowiązany jest wydać wszystko, co uzyskał w zamian za tę rzecz albo jako naprawienie szkody.

Art. 476. [Zwłoka dłużnika]

Dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Art. 477. [Odpowiedzialność za szkodę spowodowaną zwłoką]

§ 1. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

§ 2. Jednakże gdy wskutek zwłoki dłużnika świadczenie utraciło dla wierzyciela całkowicie lub w przeważającym stopniu znaczenie, wierzyciel może świadczenia nie przyjmując i żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Art. 478. [Odpowiedzialność za rzeczy oznaczone co do tożsamości]

Jeżeli przedmiotem świadczenia jest rzecz oznaczona co do tożsamości, dłużnik będący w zwłoce odpowiedzialny jest za utratę lub uszkodzenie przedmiotu świadczenia, chyba że utrata lub uszkodzenie nastąpiłoby także wtedy, gdyby świadczenie zostało spełnione w czasie właściwym.

Art. 479. [Odpowiedzialność za rzeczy oznaczone co do gatunku]

Jeżeli przedmiotem świadczenia jest określona ilość rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, wierzyciel może w razie zwłoki dłużnika nabyć na jego koszt taką samą ilość rzeczy tego samego gatunku albo żądać od dłużnika zapłaty ich wartości, zachowując w obu wypadkach roszczenie o naprawienie szkody wynikłej ze zwłoki.

Art. 480. [Wykonanie zastępcze]

§ 1. W razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia, wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika.

§ 2. Jeżeli świadczenie polega na zaniechaniu, wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do usunięcia na koszt dłużnika wszystkiego, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił.

§ 3. W wypadkach nagłych wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, wykonać bez upoważnienia sądu czynność na koszt dłużnika lub usunąć na jego koszt to, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił.

§ 4. Przepisów § 1 i 3 nie stosuje się do roszczeń o złożenie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie w związku z naruszeniem dóbr osobistych.

Art. 481. [Odsetki za opóźnienie]

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 2¹. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

§ 2². Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

§ 2³. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

§ 2⁴. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

§ 3. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może nadto żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

Art. 482. [Zakaz anatocyzmu]

§ 1. Od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

§ 2. (uchylony).

Art. 483. [Kara umowna]

§ 1. Można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

§ 2. Dłużnik nie może bez zgody wierzyciela zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kary umownej.

Art. 484. [Wysokość kary umownej a odszkodowanie]

§ 1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszące wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

§ 2. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Art. 485. [Odpowiednie stosowanie]

Jeżeli przepis szczególny stanowi, że w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego dłużnik, nawet bez umownego zastrzeżenia, obowiązany jest zapłacić wierzycielowi określoną sumę, stosuje się odpowiednio przepisy o karze umownej.

Art. 486. [Zwłoka wierzyciela]

§ 1. W razie zwłoki wierzyciela dłużnik może żądać naprawienia wynikłej stąd szkody; może również złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

§ 2. Wierzyciel dopuszcza się zwłoki, gdy bez uzasadnionego powodu bądź uchyla się od przyjęcia zaoferowanego świadczenia, bądź odmawia dokonania czynności, bez której świadczenie nie może być spełnione, bądź oświadcza dłużnikowi, że świadczenia nie przyjmie.

DZIAŁ III

Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych

Art. 487. [Umowa wzajemna]

§ 1. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych podlegają przepisom działów poprzedzających niniejszego tytułu, o ile przepisy działu niniejszego nie stanowią inaczej.

§ 2. Umowa jest wzajemna, gdy obie strony zobowiązują się w taki sposób, że świadczenie jednej z nich ma być odpowiednikiem świadczenia drugiej.

Art. 488. [Świadczenia wzajemne]

§ 1. Świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych (świadczenia wzajemne) powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia.

§ 2. Jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego.

Art. 489. (uchylony).

Art. 490. [Powstrzymanie się ze spełnieniem świadczenia]

§ 1. Jeżeli jedna ze stron obowiązana jest spełnić świadczenie wzajemne wcześniej, a spełnienie świadczenia przez drugą stronę jest wątpliwe ze względu na jej stan majątkowy, strona zobowiązana do wcześniejszego świadczenia może powstrzymać się z jego spełnieniem, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego lub nie da zabezpieczenia.

§ 2. Uprawnienia powyższe nie przysługują stronie, która w chwili zawarcia umowy wiedziała o złym stanie majątkowym drugiej strony.

§ 3. (uchylony).

Art. 491. [Skutki zwłoki]

§ 1. Jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Może również bądź bez wyznaczenia terminu dodatkowego, bądź też po jego bezskutecznym upływie żądać wykonania zobowiązania i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

§ 2. Jeżeli świadczenia obu stron są podzielne, a jedna ze stron dopuszcza się zwłoki tylko co do części świadczenia, uprawnienie do odstąpienia od umowy przysługujące drugiej stronie ogranicza się, według jej wyboru, albo do tej części, albo do całej reszty niespełnionego świadczenia. Strona ta może także odstąpić od umowy w całości, jeżeli wykonanie częściowe

nie miałyby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Art. 492. [Odstąpienie od umowy]

Jeżeli uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej zostało zastrzeżone na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym, strona uprawniona może w razie zwłoki drugiej strony odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego. To samo dotyczy wypadku, gdy wykonanie zobowiązania przez jedną ze stron po terminie nie miałyby dla drugiej strony znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Art. 492¹. [Skutki uchybienia obowiązkom w zakresie spełnienia świadczenia]

Jeżeli strona obowiązana do spełnienia świadczenia oświadczy, że świadczenia tego nie spełni, druga strona może odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego, także przed nadejściem oznaczonego terminu spełnienia świadczenia.

Art. 493. [Niemożliwość świadczenia, za którą odpowiada zobowiązany]

§ 1. Jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana, druga strona może, według swego wyboru, albo żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania, albo od umowy odstąpić.

§ 2. W razie częściowej niemożliwości świadczenia jednej ze stron druga strona może od umowy odstąpić, jeżeli wykonanie częściowe nie miałyby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez tę stronę cel umowy, wiadomy stronie, której świadczenie stało się częściowo niemożliwe.

Art. 494. [Skutki odstąpienia]

§ 1. Strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy, a druga strona obowiązana jest to przyjąć. Strona, która odstępuje od umowy, może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również na zasadach ogólnych naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

§ 2. Zwrot świadczenia na rzecz konsumenta powinien nastąpić niezwłocznie.

Art. 495. [Niemożliwość świadczenia, za którą nie odpowiada żadna strona]

§ 1. Jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi, strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego, a w wypadku, gdy je już otrzymała, obowiązana jest do zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

§ 2. Jeżeli świadczenie jednej ze stron stało się niemożliwe tylko częściowo, strona ta traci prawo do odpowiedniej części świadczenia wzajemnego. Jednakże druga strona może od umowy odstąpić, jeżeli wykonanie częściowe nie miałyby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez tę stronę cel umowy, wiadomy stronie, której świadczenie stało się częściowo niemożliwe.

Art. 496. [Prawo zatrzymania świadczenia]

Jeżeli wskutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu świadczeń wzajemnych, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot.

Art. 497. [Odpowiednie stosowanie]

Przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania lub nieważności umowy wzajemnej.

Kazus cywilny

W dniu **1 marca 2025 r.** Jan Kowalski (kupujący) i Piotr Nowak (sprzedający) zawarli umowę sprzedaży samochodu marki "Hongqi" za cenę **100 000 zł**. W treści umowy zastrzeżono, że Jan Kowalski ma uiścić cenę w dwóch ratach: **50 000 zł** w dniu zawarcia umowy (co uczynił) oraz pozostałe **50 000 zł** do **1 kwietnia 2025 r.** W umowie wprowadzono również klauzulę, że w razie opóźnienia w zapłacie drugiej raty, Piotr Nowak ma prawo naliczyć **odsetki umowne w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie** oraz zastrzeżono **karę umowną w wysokości 10 000 zł** na wypadek odstąpienia od umowy z winy kupującego. Strony postanowiły, że wydanie samochodu nastąpi po zapłacie całej ceny. Jan Kowalski, z powodu braku pieniędzy, nie uiścił drugiej raty w terminie. W dniu **5 kwietnia 2025 r.** Piotr Nowak wręczył Janowi Kowalskiemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy i wezwał go do odbioru wpłaconej I raty. Jan Kowalski **10 kwietnia 2025 r.** uiścił zaległą kwotę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i zażądał wydania samochodu, kwestionując skuteczność odstąpienia oraz wysokość żądanych przez Nowaka odsetek umownych.

Do rozwiązywania casusu można wykorzystać przepisy kodeksu cywilnego dołączone na odrębnej karcie.

Pytanie 1

Czy zastrzeżenie w umowie odsetek umownych w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie jest skuteczne i wiążące strony? Wskaż podstawę prawną i uzasadnij odpowiedź.

Pytanie 2

Czy Piotr Nowak mógł skutecznie odstąpić od umowy w dniu **5 kwietnia 2025 r.**, biorąc pod uwagę brak zapłaty drugiej raty? Wskaż właściwe przepisy Kodeksu cywilnego regulujące tę kwestię.

Pytanie 3

Jaka jest funkcja zastrzeżonej kary umownej w wysokości 10 000 zł, biorąc pod uwagę, że zastrzeżono ją na wypadek odstąpienia od umowy z winy kupującego? Czy Piotr Nowak może skutecznie dochodzić tej kary w zaistniałym stanie faktycznym?

Postępowanie karne

1. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy między innymi:
 - a) zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności jeżeli nie można ująć oskarżonego,
 - b) ten sam czyn stanowi zarówno przestępstwo, jak i wykroczenie,
 - c) brak skargi uprawnionego oskarżyciela.
2. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, w postępowaniu przed sądem okręgowym oskarżony, któremu zarzucono zbrodnię:
 - a) musi mieć obrońcę,
 - b) nie musi mieć obrońcy,
 - c) musi mieć obrońcę tylko wtedy, gdy sąd uzna udział obrońcy za konieczny.
3. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, jeżeli udzielenie odpowiedzi na pytanie mogłoby narazić świadka na odpowiedzialność za przestępstwo, świadek może:
 - a) zażądać, żeby odpowiedź na pytanie nie została zaprotokołowana,
 - b) uchylić się od odpowiedzi na pytanie,
 - c) wnioskować o nadanie klauzuli „poufne” protokołowi jego przesłuchania.
4. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, prokurator w postępowaniu przygotowawczym:
 - a) może uchylić tymczasowe aresztowanie zastosowane przez sąd w tej sprawie, tylko na wniosek tymczasowo aresztowanego,
 - b) nie może uchylić tymczasowego aresztowania zastosowanego przez sąd w tej sprawie,
 - c) może uchylić tymczasowe aresztowanie zastosowane przez sąd w tej sprawie.
5. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, rozprawę główną rozpoczyna:
 - a) doręczenie oskarżonemu aktu oskarżenia,
 - b) odczytanie aktu oskarżenia,
 - c) wywołanie sprawy.
6. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, wyrokiem nakazowym można orzec:
 - a) karę ograniczenia wolności lub grzywnę w wysokości do 200 stawek dziennych albo do 200 000 złotych,
 - b) każdą karę przewidzianą w Kodeksie karnym,
 - c) karę pozbawienia wolności do 6 miesięcy.
7. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego osoba uprawniona do odmowy zeznań może skorzystać z tego prawa:
 - a) nie później niż przed rozpoczęciem pierwszego zeznania w postępowaniu przygotowawczym,
 - b) nie później niż przed rozpoczęciem pierwszego zeznania w postępowaniu sądowym,
 - c) do czasu zamknięcia przewodu sądowego.
8. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego przesłanką szczególną do stosowania środków zapobiegawczych nie jest:
 - a) obawa mactwa ,
 - b) dopuszczenie się przez podejrzanego przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu w warunkach niepoczytalności,
 - c) zagrożenie surową karą.
9. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, jeżeli oskarżony odmawia wyjaśnień na rozprawie głównej, wolno odczytywać tylko w odpowiednim zakresie:
 - a) protokoły jego zeznań złożonych poprzednio w charakterze świadka w tej sprawie,
 - b) protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę,
 - c) wszelkie protokoły jego zeznań i wyjaśnień za zgodą jego obrońcy.

Prawo karne pytania testowe

1. Młodocianym jest sprawca, który w chwili popełnienia przestępstwa:
 - a) nie ukończył 18 lat,
 - b) nie ukończył 21 lat,
 - c) nie ukończył 24 lat.
2. Nawiązka w kodeksie karnym jest:
 - a) środkiem kompensacyjnym,
 - b) środkiem karnym,
 - c) karą.
3. Zgodnie z Kodeksem karnym, jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona:
 - a) sąd powinien uniewinnić sprawcę,
 - b) sąd powinien umorzyć postępowanie,
 - c) sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.
4. Zgodnie z Kodeksem karnym, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie dostarczając narzędzie, odpowiada za:
 - a) sprawstwo kierownicze,
 - b) podżeganie,
 - c) pomocnictwo.
5. Zgodnie z Kodeksem karnym, środkiem zabezpieczającym jest między innymi:
 - a) tymczasowe aresztowanie,
 - b) elektroniczna kontrola miejsca pobytu,
 - c) dozór Policji.
6. Zgodnie z Kodeksem karnym warunkowe umorzenie postępowania jest możliwe:
 - a) wobec sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności,
 - b) wobec sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 8 lat pozbawienia wolności,
 - c) wobec sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 10 lat pozbawienia wolności.
7. Zgodnie z Kodeksem karnym, nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne wykonywana w ramach kary ograniczenia wolności jest wykonywana w wymiarze:
 - a) od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym,
 - b) od 20 do 50 godzin w stosunku miesięcznym,
 - c) od 10 do 40 godzin w stosunku miesięcznym.
8. Zgodnie z Kodeksem karnym, mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość:
 - a) w czasie orzekania przez sąd pierwszej instancji przekracza 100 000 złotych,
 - b) w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200 000 złotych,
 - c) w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1 000 000 złotych.
9. Zgodnie z Kodeksem karnym, w razie przekroczenia przez sprawcę granic stanu wyższej konieczności, sąd:
 - a) odstępuje od wymierzenia kary,
 - b) stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary,
 - c) może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Kazus karny

Jan O. został przez Sąd uznany winnym, tego, że w dniu 22 listopada 2025 roku w Bielsku-Białej przy ul. Wapiennej 45 na drodze publicznej kierował pojazdem mechanicznym m-ki Seat Leon o numerze rejestracyjnym SB XXXY w ruchu lądowym znajdując się pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu tj., mając we krwi a-PiHP o stężeniu 98,9 ng/ml , tj. czynu z art. 178 a kk, zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3.

Jan O. był wcześniej karany, wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 20. lutego 2023 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 278 kk.

Pytania:

1. Czy, nie stosując instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, Sąd może orzec za ww. czyn inną niż pozbawienie wolności karę, jeśli tak - na jakiej podstawie?
2. Czy, skazując za ww. czyn, Sąd powinien orzec środki karne, jeśli tak – jakie i czy jest określona ich minimalna wysokość?
3. Czy, wykonanie orzeczonej Janowi O. za ww. czyn, kary pozbawienia wolności Sąd może warunkowo zawiesić?